

Domates Görülen Depo hastalıkları

Abiyotik Etmenler

Ürünün bulunduğu ortamın nemi ve sıcaklığı, kimyasal ve fiziksel yaralanmalar ,metabolitlerin eksikliği ve ya fazlalığı hasattan sonra üründe bozulmalara neden olduğu gibi depolandığı koşullarda da bu bozulmalar devam etmektedir.

Don zararları

Sıcak zararları

Uygunsuz havalandırma

Mineral elementlerin eksikliği ve ya toksisitesi

Su ve sıcaklık ilişkisi

Şiddetli basınç yaralanma ve yaralarla temas etmesi

Depolanmış domateslerde görülen hastalıkların hemen hemen büyük bölümünü fungus ve bakteriler tarafından oluşturulur.

Depolarda ekonomik kayıplara neden olmaktadır.

Etmenler hasattan önce ürün üzerine gelmekte ve durgun bir gelişme aşamasından sonra hasattan sonra gözle görülür hale gelmektedir.

Daha sonrasında da uygun koşullarda depoda da hastalık gelişimi devam eder.

Domateste görülen depo hastalıkları

- *Alternaria solani* (alternaria çürüklüğü=erken yanıklık)
- *Botrytis cinerea* (kurşuni küf)
- *Phytophthora infestans* (Geç yanıklık)
- *Rhizopus stolonifer* (*Rhizopus çürüklüğü*)
- *Geotrichum candidum* (*Ekşi çürüklük*)

Alternaria solani (Alternaria çürüklüğü=erken yanıklık etmeni)

Hastalık bitkinin her devresinde görülebilir.

Erken dönemde kök çürüklüğü ve kök boğazı yanıklığı yapar.

Yaprak, sap ve meyvede küçük kahverengi iç içe daireler şeklinde lekeler meydana gelir.

Çiçek ve meyve sapı enfeksiyonu sonucu meyveler dökülürler ve meyveler de genellikle sapa tutunduğu yerlerde koyu renkli çökük lekeler oluşmaktadır.

Botrytis cinerea (kurşuni küf)

Etmen meyve üzerinde küçük soluk hale şeklinde lekeler meydana getirir.

Olgun olmayan meyvelerde bu lekeler beyazdır, meyve olgunlaşınca lekeler sarıya döner. Küçük nekrotik benekler hale şeklinde görülebilir. Fungusun gri renkte misel ve spor tabakası lekeler üzerinde görülür.

Phytophthora infestans (Geç yanıklık)

Hastalık koyu mavimsi-yeşil lekeler şeklinde yaprakların uç ve kenarlarında görülür. Nemli havada beyaz ağ gibi miselleri yaprakların alt yüzeylerinde oluşur ve sonrasında gövdeye ve meyveye yayılır. Meyvelerde oluşan kahverengi çökmüş lekeler kısa zamanda bütün meyveyi sarar. Nemli yerlerdeki daha yaygın olarak görülür.

Rhizopus stolonifer (*Rhizopus Çürüklüğü*)

Patojen çürüklük etmeni olup, nemli ortamlarda yaygın olarak görülebilir. Özellikle değişik şekillerde zarar görmüş ürünlerde hastalık daha fazla ortaya çıkabilir.

Patojen enfekte olan dokularda kahverengi, sulu lekeler oluşturmaktadır. Çürüyen bölgeler yumuşak ve suludur fakat bakteriyel çürüklüğe göre daha sert bir yapısı vardır.

Fungus, sıcaklığın yüksek olduğu durumlarda hızlı bir şekilde gelişerek bol miktarlarda sporangiosporlar üretir. Bu sporlar depo içinde yayılarak bulaşmaya neden olmaktadır.

Geotrichum candidum (Ekşi Çürüklük)

Etmen olgun domateslerde kayıplara neden olur. Gelişmiş yeşil meyvelerde ilk belirtiler mat, yağimsı, suda ıslanmış ve beyazlaşmış lekeler olarak kendini gösterir.

Çürümeler genellikle yaralarının kenarından başlar ve etrafına doğru üniform bir şekilde gelişmeye devam eder.

Çürümeler ekşi bir koku vermeye başladığı zaman, yani meyve çürümeye devam edinceye kadar yeşil meyve dokuları sertliğini muhafaza eder.

Meyveler olgunlaşırken, meyve derisinin çatladığı noktada ya da hastalık belirtilerinin olduğu yerlerde fungus soluk beyaz bir misel gelişmesi gösterebilir. Olgun meyvelerde çürüme hızla ilerler ve bu yerler yumuşak, suda ıslanmış gibi ve fungusun beyaz bir misel gelişme ortaya çıkar. Bu çürümeleri takiben saprofit bakteriyel ve fungal etmenler meyvelerin hızlı çürümesine neden olur.